

Udržitelná města a obce

Papírové město II – Jak se vypořádat s brownfieldy?

Anotace

Tato vyučovací jednotka je primárně určena pro práci v hodinách zeměpisu. Žáci pracují s druhou částí videa Papírové město a mají hrdinům a zastupitelům města pomoci rozhodnout o budoucnosti staré továrny za městem. V lekci žáci pomocí metody T-grafu zpracují výhody a nevýhody ve videu navržených možností a následně rozhodnou ve prospěch jednoho návrhu.

45 min

8. a 9.
ročník

Video

Vzdělávací oblast a vyučovací předmět: Člověk a příroda – Zeměpis, Člověk a společnost – Výchova k občanství

Průřezové téma: Environmentální výchova, Výchova demokratického občana

Tematické celky: Společenské a hospodářské prostředí; Životní prostředí; Česká republika; Člověk ve společnosti

Očekávané výstupy:

Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.

Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

Z-9-6-02 Žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.

VO-9-1-05 Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů

Kompetence občanská

Cíle vyučovací jednotky:

Žák rozumí problematice brownfieldů.

Žák nahlíží na problém kriticky a nalézá jak pozitiva, tak negativa, na jejichž základě vytváří T-graf.

Žák chápe důležitost komunitního života a komunitního centra a zná udržitelné způsoby a možnosti jejich fungování.

Žák ví, že jednotlivé klady a zápory nemají vždy stejnou váhu (důležitost).

Pomůcky a doplňující materiály:

Spojovačka – Pojmy udržitelné město v tištěné či online podobě

Spojovačka – Pojmy udržitelné město (řešení)

Doplňující tematické podklady pro učitele

*Všechny online aktivity včetně videa lze stáhnout a následně ve výuce využívat offline. Tímto lze eliminovat potenciální problémy s pomalým internetem.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Digitální vzdělávací zdroj pro výuku zeměpisu,
RČ: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_067/0012346

POPIS VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1 Evokace

5 min

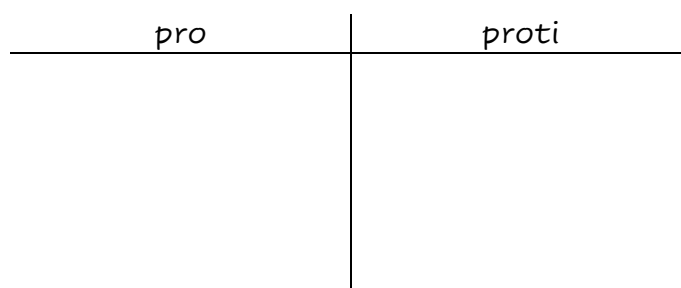
Žáci zhlédnou úvodní část videa, kdy se Petr s Petrou ocitnou v části města, kde je skládka, stará polorozpadlá továrna, domy bez prostoru k setkávání, liduprázdná ulice. Následně video žáky přenesse do kanceláře starosty, kde probíhá debata ohledně návrhů na revitalizaci staré továrny. Na konci této části videa se zobrazí rozhodování. Před samotným rozhodováním se přesuneme k aktivitě 2 a společně se pak v aktivitě 3 rozhodneme, kterou možnost zvolíme.

Před samotným rozhodováním je třeba ověřit, zda žáci dostatečně rozumí termínu komunitní centrum či luxusní rezidence.

2 Sestrojení T-grafu

10 min

- Každý žák bude mít za úkol vytvořit **schéma T-grafu** pro zadanou variantu revitalizace. T-grafem se rozumí tabulka PRO a PROTI v grafickém uspořádání připomínajícím písmeno T, odtud název T-graf.

- Žáky rozdělíme do dvojic (například dle lavic), přičemž jeden z dvojice tvoří T-graf (tabulku PRO a PROTI) pro návrh rezidenční čtvrti a druhý pro komunitní centrum.
- Po vytvoření grafu dostanou žáci za úkol prodiskutovat ve dvojicích návrh svého T-grafu.

3 Shrnutí kladů a záporů

10 min

- Dvojice žáků sdělují svá PRO a PROTI v rámci jednotlivých návrhů, zapisujeme je na tabuli do příslušných sloupců.
- Necháme žáky prohlédnout si PRO a PROTI sepsaná na tabuli a zeptáme se, zda si myslí, že mají všechna stejnou váhu (důležitost).
- Žáci by měli dojít k závěru, že některá PRO a PROTI mají menší váhu než jiná. Tento poznatek je velice důležitý, dbáme tedy na to, aby důvody žáci dostatečně pochopili.
- Žáci dostanou za úkol k PRO a PROTI zapsaným na tabuli přidat váhu (důležitost). Bude se jednat o dvě skupiny důležitosti, kdy položky (PRO a PROTI) v jedné skupině budou mít váhu 1 bod a ve druhé skupině 2 body. Do skupiny s větší váhou by pak žáci měli zařadit položky typu „místo setkávání pro lidi v těžké životní situaci“ a do skupiny s menší váhou položky typu „může tam být plátno, na kterém můžeme zadarmo koukat na film“. Rozhodnout o důležitosti jednotlivých položek mohou žáci například zvednutím ruky, kdy je zvolena váha, pro kterou hlasovalo více žáků.
- Sečteme výsledky a podle nich rozhodneme, kterou možnost v rámci videa zvolíme.

4 Hlavní část videa

5 min

Pustíme žákům variantu, která byla zvolena na základě sčítání bodů PRO a PROTI.

- V případě, že byla zvolena varianta A (rezidenční čtvrtě), je po jejím skončení s žáky probráno, proč byla zvolená varianta nevhodná, a následně je puštěna varianta B (komunitní centrum).
- V případě, že byla zvolena varianta B (komunitní centrum), necháme po jejím skončení žáky předvídat, co by se stalo, pokud by zvolili možnost A (rezidenční čtvrtě). Následně jim pustíme variantu A. Žáci tak mohou porovnat svou předpověď s realitou.

5 Reflexe

5 min

Vrátíme se zpět k PRO a PROTI napsaným na tabuli a zeptáme se žáků, zda je po zhlédnutí videa nenapadlo ještě něco k doplnění; pokud ano, dopíšeme je k ostatním, zároveň připomeneme a doplníme i vlastní návrhy, které nezazněly.

6 Závěrečné zamyšlení

10 min

V závěru hodiny mají žáci za úkol zamyslet se, zda se v okolí jejich bydliště nebo školy nachází současný či bývalý brownfield, popř. jak by se brownfield/y v okolí dal/y revitalizovat. Přemýšlejte s žáky, jaká další využití mohou brownfieldy mít (aby si žáci mylně nemysleli, že brownfield lze využít jen na stavbu luxusní rezidence nebo komunitního centra). Mohou se také zamyslet, zda v okolí funguje obdobné komunitní centrum jako ve videu, případně jiný projekt s komunitním přesahem. V případě že se v okolí školy či bydliště žáků žádný revitalizovaný brownfield nenachází, připravíme pro žáky typické ukázky dobré praxe z okresu či kraje (například. Dolní Vítkovice v Ostravě, Papírna v Plzni).

Tip na navazující občanské aktivity: Na tuto hodinu lze navázat dalšími aktivitami, jako je například participační výzkum mezi učiteli či rodiči o tom, jak by si přáli brownfield v okolí školy využít. Navázat tak můžete na problematiku například projektovou výukou. Žáci poté mohou vypracovat svůj návrh a představit jej místnímu zastupitelstvu.

Doplňující aktivita pro žáky: Spojovačka – Pojmy udržitelné město

Spojovačka představuje a rozvíjí pojmy, které zazněly ve videu nebo se tématu týkají. Žáci si ji mohou vyplnit ve škole, popř. jako domácí úkol. Se spojovačkou je možné pracovat online na webu, ale i v tištěné podobě.

Žáci mají za úkol propojit pojem s jeho definicí a s „hláškou“ Petry nebo Petra, která se tématu týká.

Doporučujeme poté společně se žáky zkontrolovat správnost řešení, popř. vysvětlit nejasnosti.

